

«Сәкен Сейфуллин атындағы гимназиясы» КММ

директоры С.О. Жунусова

« » 2023 жыл

«Сәкен Сейфуллин атындағы гимназиясы» КММ
психологиялық қызметінің ережесі

ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕ

1. Осы Ереже «Сәкен Сейфуллин атындағы гимназия» КММ Психологиялық қызметі қызметінің ұйымдастырушылық-әдістемелік негіздерін реттейді.
2. Психологиялық қызметтің қызметі Қазақстан Республикасының Конституциясын, «Білім туралы» 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңын, «Бала құқықтары туралы» Конвенцияны жүзеге асыру шеңберінде жүзеге асырылады. "Орта білім беру ұйымдарындағы психологиялық қызмет қызметінің қағидаларын бекіту туралы" атты Қазақстан Республикасы Білім министрлігінің № 377 бұйрығы. 25.08. 2022ж.
3. Психологиялық қызмет «Сәкен Сейфуллин атындағы гимназиясы» КММ құрылымдық бөлімшесі болып табылады және гимназияның білім беру жүйесінің құрамына кіреді.
4. Психологиялық жұмыс жүйесінің қызметін гимназия директоры қамтамасыз етеді.
5. Психолог-педагогты психологиялық қызмет қызметінде негізгі тұлға бола отырып, гимназия директоры конкурстық іріктеу негізінде қызметке тағайындайды және қызметтен босатады.
6. Психологиялық қызметтің құрамы, қызметін үйлестіру және өкілеттіктерді шектеу жаңа оқу жылының басында гимназия директорының бұйрығымен бекітіледі.
7. Жүйелі көзқарасты талап ететін әлеуметтік-психологиялық қолдау мәселелерін шешу үшін тиісті бейіндегі мамандарды тарта отырып, психологиялық-медициналық-педагогикалық консультациялар (ПМПК) ұйымдастырылады.
8. Психологтың қызметіне кәсіби басшылықты жоғары тұрған құрылымдардың әдістемелік кабинеті жүзеге асырады. Олардың мақсаты – педагог- психологтарға әдістемелік және басқа да кәсіби көмек көрсету: семинарлар, конференциялар, тренингтер өткізу, медициналық-психологиялық-педагогикалық комиссиялар мен кәмелетке толмағандар ісі жөніндегі комиссиялардың жұмысын ұйымдастыру.
9. Психологтың қызметіне әкімшілік басшылықты тікелей гимназия директоры жүзеге асырады. Педагог-психолог педагогикалық ұжымның тең құқылы мүшесі болып табылады, педагогикалық кеңестер мен кеңестердің, әдістемелік бірлестіктердің жұмысына қатысады, сабақтарға және сыныптан тыс шараларға қатысады.
10. Психологиялық қызметтің қызметі жалпыға бірдей этикалық нормаларға, гуманизм принциптеріне, білім беру процесінің субъектілеріне тұлғалық-бағдарлы көзқарасқа негізделген.
11. Орта білім беру ұйымдарында психологиялық қызмет – білім беру ұйымдарының **алқалы органы** болып табылады.

ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТІҢ МАҚСАТ МІНДЕТТЕРІ

Психологиялық қызметтің мақсаты — білім алушыларды табысты оқыту, дамыту, әлеуметтендіру және кәсіби білім беру траекториясын саналы таңдауды қалыптастыру үшін психологиялық-педагогикалық және әлеуметтік жағдайлар жасауға бағытталған психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуді жүйелі ұйымдастыру.

3. Психологиялық қызметтің міндеттері:

- 1) Оқыту процесінде білім алушылар мен тәрбиеленушілердің даму жағдайын психологиялық-педагогикалық талдау, негізгі проблемалар мен олардың туындау себептерін анықтау, оларды шешу құралдарын айқындау, сондай-ақ ұжымның педагогикалық қызметі үшін қауіпсіз орта құру;
- 2) оқу процесінде баланың психологиялық-педагогикалық мәртебесін және оның психологиялық даму динамикасын мониторингтеу; білім алушылар мен тәрбиеленушілердің оқу қызметін дараландыруға жәрдемдесу;
- 3) білім алушылардың жеке ерекшеліктері мен ерекше қажеттіліктерін ескере отырып, оқыту нәтижелеріне қойылатын мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартының талаптарын орындауға жәрдемдесу болып табылады;
- 4) әлеуметтік қауіпсіздік, психологиялық денсаулық проблемаларын және деструктивті мінез-құлық нысандарының алдын алуға, білім алушылар мен тәрбиеленушілерді бейімдеу, оқыту және тәрбиелеу қиындықтарына бағытталған жеке дамыту және түзету-дамыту бағдарламаларын әзірлеу және енгізу;
- 5) білім алушылар мен тәрбиеленушілерде жаңа әлеуметтік тәжірибені саналы және белсенді түрде беру жолымен өзін-өзі дамыту мен өзін-өзі жетілдіруге оқу дағдыларын қалыптастыру және қабілеттерін дамытуға жәрдемдесу болып табылады;
- 6) білім беру процесіне қатысушыларға білім беру процесіне қатысушылардың жеке құқықтарына нұқсан келтірмей, өзара көмек, эмпатия, жауапкершілік, өзіне сенімділік, шешім қабылдау қабілеті, белсенді әлеуметтік өзара іс-қимыл қағидаттарын тәрбиелеу мен қалыптастыруға жәрдемдесу;
- 7) білім беру ұйымының психологиялық-педагогикалық, әлеуметтік қолдау саласындағы ғылыми және практикаға бағытталған жетістіктерін тарату және практикаға енгізу болып табылады;
- 8) білім алушылар мен тәрбиеленушілердің жеке мүмкіндіктері мен ерекше қажеттіліктерін ескере отырып, оларды әлеуметтендірудің тиімді жағдайларын жасау үшін білім беру процесіне қатысушыларға психологиялық-педагогикалық қолдау көрсететін педагогтар мен мамандардың пәнаралық, командалық өзара іс-қимылын қамтамасыз ету;
- 9) білім беру ұйымының алқалы органдарымен және білім беру, денсаулық сақтау, қоғамдық, әлеуметтік қорғау, Ішкі істер мүдделі органдарымен өзара іс-қимыл жасау.

Психологиялық-педагогикалық және әлеуметтік қолдау принциптері:

- 1) Кәсіби әдепті сақтау;
- 2) Баланың жеке басына эмпатия және құрмет көрсету;
- 3) Білім алушы мен тәрбиеленушінің жеке және жас ерекшелігін есепке алу;
- 4) Психологиялық және педагогикалық білімді интеграциялау;
- 5) Баланың құқықтары мен мүдделерін сақтай отырып, ақпараттың құпиялылығы;
- 6) Білім алушылардың, тәрбиеленушілердің, ата-аналардың немесе өзге де заңды өкілдердің, педагогтардың денсаулығына, ар-намысы мен қадір-қасиетіне зиян келтіру мүмкіндігін болғызбау;
- 7) Білім алушылар мен тәрбиеленушілерді білім беру процесінде сүйемелдеудің ғылыми, қызығушылығын, бірізділігін, кезеңділігін және үздіксіздігін ескере отырып білім беру үрдісінде жүзеге асыру;

Ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар білім алушылар мен тәрбиеленушілерді психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу "білім беру ұйымдарында психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 12 қаңтардағы № 6 бұйрығына (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 26513 болып тіркелген) сәйкес жүзеге асырылады.:

1) барлық білім алушылар мен тәрбиеленушілерге қатысты тұрақты негізінде педагогтің құзыреті шеңберінде **сынып (топ) деңгейінде**: білім беру ортасын бейімдеу, оқытудың вариативтік әдістері мен тәсілдерін, ерекше білім беру қажеттіліктерін ескере отырып, оның ішінде мінез-құлық және эмоционалдық ерекшеліктерімен және жеке мүмкіндіктерімен байланысты жетістіктерді бағалау үшін жеке оқу құралдары мен материалдарын пайдалану;

2) білім беру ұйымы деңгейінде ақпаратты неғұрлым жүйелі түрде жинауды, оқу бағдарламаларын уақытша (тоқсанға, оқу жылына) тұрақты бейімдеуді, Жеке оқу бағдарламалары бойынша оқытуды, жеке даму бағдарламаларын әзірлеу мен іске асыруды, арнайы әдістер мен тәсілдерді пайдалануды көздейтін проблемаларды шешу процесіне әлеуметтік, психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуді жүзеге асыратын мамандарды тарта отырып, білім алушылар мен тәрбиеленушілердің жетістіктерін бағалауға арналған жеке оқу құралдары мен материалдарын қолдана отырып **білім беру ұйымдары деңгейінде** жүзеге асырылады.

3) білім беру ұйымы деңгейінде сырттан мамандарды тарта отырып (сурдопедагог, тифлопедагог, клиникалық психолог және басқалар), егер білім алушылар мен тәрбиеленушілердің ерекше білім беру қажеттіліктері елеулі және (немесе) тұрақты болып табылса және арнайы қолдау талап етілсе

Білім алушылармен және тәрбиеленушілермен психологиялық диагностика, консультация беру және тренингтер (топтық, жеке) ата-аналарының немесе өзге де заңды өкілдерінің жазбаша келісімімен жүргізіледі.

Ата-аналарды немесе өзге де заңды өкілдерді психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу жөніндегі **жұмыс жоспарлары туралы** хабардар ету 1-қосымшаға сәйкес оқу жылының басында сыныптың (топтың) **ата-аналар жиналысының хаттамасымен** ресімделеді.

Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу шеңберінде жеке жұмыс жүргізуге ата-аналардың келісімі 2-қосымшаға сәйкес ресімделеді.

Бас тартқан жағдайда, ата-ана немесе өзге де заңды өкіл **еркін нысанда** бас тарту туралы өтініш береді.

ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ ҚҰРАМЫНЫҢ ЛАУАЗЫМДЫҚ МІНДЕТТЕРІ

Психологиялық қызметтің жұмысындағы орта білім беру ұйымының басшысы:

1) психологиялық қызметтің жұмысы туралы **бұйрық шығарады** және білім алушылар мен тәрбиеленушілерді психологиялық-педагогикалық, әлеуметтік сүйемелдеудің оқу жылына арналған жұмыс жоспарын бекітеді;

2) психологиялық қызметтің құрамына кіретін мамандардың **құрамын** және лауазымдық міндеттерін бекітеді;

3) психологиялық қызметтің құрамына кіретін мамандардың **біліктілігін арттыру үшін жағдайларды** қамтамасыз етеді;

4) психологиялық қызметтің құрамына кіретін мамандардың жұмысы туралы **талдамалық есепті тындайды және бекітеді;**

5) білім алушылар мен тәрбиеленушілерді, ата-аналарды және өзге де заңды өкілдерді тәрбиелеу мен дамыту мәселелерінде **психологиялық-педагогикалық, әлеуметтік сүйемелдеуді қамтамасыз етеді.**

6) **ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау** немесе психологиялық-медициналық-педагогикалық консультациялардың ұсынымдары негізінде білім беру ұйымының басшысы **психологиялық-педагогикалық, әлеуметтік сүйемелдеуге мұқтаж** білім алушылар мен тәрбиеленушілердің тізімін, жеке оқу жоспарларын, жеке-дара дамытатын жеке/бейімделген оқу бағдарламаларын қамтитын ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар адамдарды (балаларды) психологиялық-педагогикалық сүйемелдеудің жеке бағдарламаларын , мамандардың бағдарламаларын **бекітеді.**

1 Психологиялық қызмет жұмысындағы орта білім беру ұйымы басшысының орынбасары:

1. білім алушылар мен тәрбиеленушілерді психологиялық-педагогикалық және әлеуметтік сүйемелдеу бойынша **психологиялық қызметтің жұмысын ұйымдастырады**, білім беру процесінде диагностикалық іс-шараларды өткізу уақыты мен орнын айқындайды;

2. білім алушылар мен тәрбиеленушілерді **сүйемелдеу нәтижелерінің**, әлеуметтендіру динамикасының, дамуының және оқу жетістіктерінің **тиімділігіне мониторинг жүргізеді;**

3. психологиялық қызметтің мүдделі мемлекеттік органдармен және ұйымдармен, қоғамдық және құқық қорғау органдарының өкілдерімен, ата-аналар жұртшылығының, қамқоршылық кеңестің өкілдерімен **өзара іс-қимылын үйлестіреді.**

Психологиялық қызмет жұмысындағы педагог-психолог:

1. оқу жылына арналған жұмыс жоспарына және оқу жылының басында ата-аналар жиналысының хаттамасымен рәсімделген ата-аналардың немесе өзге де заңды өкілдердің келісіміне сәйкес білім алушылар мен тәрбиеленушілердің жағдайына психологиялық-педагогикалық диагностика жүргізеді;

2. бақылау, тереңдетілген тексеру, ата-аналардан немесе өзге де заңды өкілдерден алынған мәліметтер, психологиялық қызмет және психологиялық-медициналық-педагогикалық консультация мамандарының қорытындылары мен

ұсынымдарын зерделеу негізінде білім алушылар мен тәрбиеленушілердің ерекше білім беру қажеттіліктерін анықтайды және бағалайды;

3. орта білім беру ұйымдарындағы психологиялық қызметтің жұмыс істеу қағидаларының 14-тармағының 3) тармақшасына сәйкес мінез-құлық және эмоционалдық проблемалар, деструктивті мінез-құлық нысандары, отбасындағы тәрбиенің және бала-ата-ана қатынастарының бұзылуы, ақпараттық ортаның теріс әсерлері тәуекелдері туындаған кезде ата-аналарды және білім беру ұйымының әкімшілігін хабардар етеді

4. кімшіліктің сұрауы және ата-аналардың немесе басқа заңды өкілдердің келісімі негізінде білім алушы мен тәрбиеленушінің тұлғасына психологиялық зерттеу жүргізеді, баланың психоэмоциялық жағдайына баға береді және қажет болған жағдайда уақтылы психологиялық көмек көрсету мақсатында жеке-дамыту сабақтарын өткізеді;

5. білім беру процесіне қатысушылармен психологиялық-педагогикалық құзыреттілікті арттыру бойынша іс-шаралар өткізуге қатысады және білім алушылар мен тәрбиеленушілерді оқытудың, дамыту мен әлеуметтендірудің тиімді тәсілдерін, әдістері мен технологияларын енгізуге жәрдемдеседі;

6. білім алушылар мен тәрбиеленушілердің деструктивті мінез-құлқының туындауының алдын алуға қатысады және қажет болған жағдайда тәрбиелеу, оқыту, дамыту және әлеуметтендіру мәселелерінде көмек көрсету бойынша білім беру процесіне қатысушыларға ұсынымдар әзірлейді;

7. сұраныс бойынша сынып жетекшісімен бірлесіп психологиялық-педагогикалық сипаттамалар мен психологиялық зерттеулер материалдары бойынша қорытындылар жасайды;

8. білім алушылар мен тәрбиеленушілерді оқыту, дамыту, тәрбиелеу және әлеуметтендіру мәселелері бойынша білім беру процесіне қатысушыларға консультациялық көмек көрсетеді.

9. ғылыми негізделген әдістемелер мен технологияларды пайдалана отырып, білім алушылармен тәрбиеленушілермен диагностикалық, жеке консультациялық, дамытушылық жұмыстың нысандары мен әдістерін айқындайды;

10. білім алушылар мен тәрбиеленушілердің психологиялық жай-күйінің өзгеру динамикасына мониторинг жүргізеді;

Психологиялық қызмет жұмысындағы әлеуметтік педагог:

1) жеке тұлғаның психологиялық-медициналық-педагогикалық ерекшеліктерін және оның микроорталарын, әлеуметтік өмір сүру жағдайларын зерделейді, білім алушылардың, тәрбиеленушілердің мүдделері мен қажеттіліктерін, проблемаларын, жанжалды жағдайларын, мінез-құлқының бұзылуын анықтайды және оларға әлеуметтік көмек пен қолдауды уақтылы көрсетеді;

2) әлеуметтік-педагогикалық жұмыстың міндеттерін, нысандарын, әдістерін, білім алушы мен тәрбиеленушінің жеке және әлеуметтік проблемаларын шешу тәсілдерін айқындайды, білім алушылардың, тәрбиеленушілердің жеке басының құқықтары мен бостандықтарын іске асыруда әлеуметтік қорғау және әлеуметтік көмек бойынша шаралар қабылдайды;

3) білім алушылар, тәрбиеленушілер, отбасы және ұйым, әртүрлі әлеуметтік қызметтердің, ведомстволар мен әкімшілік органдардың мамандары арасында дәнекер болады;

4) білім алушылар, тәрбиеленушілер және мемлекеттік, қоғамдық ұйымдар мен әлеуметтік қызмет өкілдері арасындағы байланысты қамтамасыз етеді;

5) білім алушылар мен тәрбиеленушілерді оқытуды, тәрбиелеуді, әлеуметтендіруді ұйымдастыру мәселелері бойынша педагогтермен, ата-аналармен және өзге де заңды өкілдермен өзара іс-әрекет жасайды;

6) отбасында және білім беру ұйымында бала құқықтарының сақталуын бақылауды жүзеге асырады.

Психологиялық қызмет жұмысындағы әлеуметтік педагог:

1) жеке тұлғаның психологиялық-медициналық-педагогикалық ерекшеліктерін және оның микроорталарын, әлеуметтік өмір сүру жағдайларын зерделейді, білім алушылардың, тәрбиеленушілердің мүдделері мен қажеттіліктерін, проблемаларын, жанжалды жағдайларын, мінез-құлқының бұзылуын анықтайды және оларға әлеуметтік көмек пен қолдауды уақтылы көрсетеді;

2) әлеуметтік-педагогикалық жұмыстың міндеттерін, нысандарын, әдістерін, білім алушы мен тәрбиеленушінің жеке және әлеуметтік проблемаларын шешу тәсілдерін айқындайды, білім алушылардың, тәрбиеленушілердің жеке басының құқықтары мен бостандықтарын іске асыруда әлеуметтік қорғау және әлеуметтік көмек бойынша шаралар қабылдайды;

3) білім алушылар, тәрбиеленушілер, отбасы және ұйым, әртүрлі әлеуметтік қызметтердің, ведомстволар мен әкімшілік органдардың мамандары арасында дәнекер болады;

4) білім алушылар, тәрбиеленушілер және мемлекеттік, қоғамдық ұйымдар мен әлеуметтік қызмет өкілдері арасындағы байланысты қамтамасыз етеді;

5) білім алушылар мен тәрбиеленушілерді оқытуды, тәрбиелеуді, әлеуметтендіруді ұйымдастыру мәселелері бойынша педагогтермен, ата-аналармен және өзге де заңды өкілдермен өзара іс-әрекет жасайды;

6) отбасында және білім беру ұйымында бала құқықтарының сақталуын бақылауды жүзеге асырады.

Психологиялық қызметтің жұмысындағы сынып жетекші(куратор) :

1. "Мектеп (колледж) -Білім алушы-ата-ана"жүйесінде өзара іс-әрекетті жүзеге асырады;

2. білім алушылар мен тәрбиеленушілердің жеке ерекшеліктерін зерделейді;

3. психологпен бірге ата-аналарға оқу жылына психологиялық диагностика жүргізу жоспарын жеткізеді, ақпараттандырылған келісім хаттамасын рәсімдейді;

4. психологиялық диагностиканың уақтылы жүргізілуіне, оның ішінде сынып сағаттарының жылдық жоспарына ықпал етеді; ата-аналар жиналыстарында кейінгі рефлексия мен жалпыланған нәтижелерді ұсынуды ұйымдастырады;

5.білім алушылар мен тәрбиеленушілердің үлгерімі мен жалпы даму динамикасының жай-күйін талдауды жүзеге асырады;

6. білім алушылар мен тәрбиеленушілер арасындағы тұлғааралық қарым-қатынастарды реттейді;

7. сынып ұжымында жалпы қолайлы психологиялық климатқа ықпал етеді;

8.білім алушылар мен тәрбиеленушілерге коммуникативтік қасиеттерді қалыптастыруға көмек көрсетеді;

9.білім беру процесіне қатысушылар арасындағы ынтымақтастыққа жәрдемдеседі.

10.сынып оқушылары мен тәрбиеленушілерінің үлгерімін, сабаққа қатысуын, сыртқы түрін, эмоционалды-психологиялық жағдайын бақылауды жүзеге асырады.

16. Психологиялық қызметтің жұмысындағы пән-педагогтер:

1) білім алушылар мен тәрбиеленушілердің жеке мүмкіндіктері мен ерекше қажеттіліктерін ескере отырып, жеке оқу жоспарлары мен бағдарламаларын жасайды;

2) білім алушы мен тәрбиеленушінің оқу нәтижелерін (жетістіктерін) бағалау тәсілдерін түзетуді, оның жеке мүмкіндіктері мен ерекше қажеттіліктеріне сәйкес бағалау өлшем шарттары мен бақылау тапсырмаларының сәйкестігін қамтамасыз етеді;

3) оқытудың вариативті, арнайы және балама әдістері мен технологияларын қолданады.

Психологиялық қызметтің жұмысындағы интернаттық ұйымның тәрбиешісі:

1) тәрбие жұмысының мазмұнын, нысандары мен әдістерін жетілдіреді;

2) тәрбиеленушілердің құқықтарын іске асыруға ықпал етеді, тәрбиеленушілермен жұмысты ұйымдастырады, Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес олардың заңды құқықтары мен мүдделерін қорғайды;

3) жасөспірімдер арасында құқық бұзушылықтың алдын алу бойынша жұмысты ұйымдастырады;

4) ата-аналармен немесе қамқоршылармен байланыс орнатады;

5) тәрбиеленушілермен жеке жұмыс жүргізеді және олардың өмірі мен денсаулығын қорғауды қамтамасыз етеді.

Психологиялық қызмет мамандарының істер номенклатурасы мыналарды көздейді:

педагог-психолог үшін:

- нормативтік құқықтық актілердің тізбесі,
- жұмыс жоспары,
- есептер және аналитикалық анықтамалар,
- топтық және жеке жұмысты есепке алу журналдары,
- консультацияны есепке алу журналы,
- диагностикалық әдістердің тізімі,
- білім алушылармен, тәрбиеленушілермен немесе студенттермен жұмыс істеу бойынша құжаттар,
- ата-аналармен немесе өзге де заңды өкілдерімен жұмыс жөніндегі құжаттар, педагогтармен жұмыс бойынша құжаттар

әлеуметтік педагог үшін:

- нормативтік құқықтық актілердің тізбесі, жұмыс жоспары,
- есептер және талдау анықтамалары, мектептің әлеуметтік паспорты,
- оқушылар туралы мәліметтер,
- білім алушылар мен тәрбиеленушілердің отбасыларымен жұмыс істеу жөніндегі құжаттар.
- 36 сағат
- қосымша келісім
- 2021-2023 ж.

Психологиялық қызмет мамандарының құжаттамасы қағаз немесе электрондық форматта жүргізіледі.

21. Педагог-психологтар мен әлеуметтік педагогтерді олардың кәсіби міндеттері (сынып басшылығы, мектеп әкімшілігі мүшелерінің функциялары) шеңберінен шығатын жұмыс түрлеріне тартуға жол берілмейді

Психологиялық қызметке әдістемелік басшылықты, оның ішінде аудандарда (облыстық маңызы бар қалаларда) орналасқан психологиялық **облыстың**, республикалық маңызы бар қаланың, астананың жергілікті **атқарушы органдары** қамтамасыз етеді.